

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

**ЕПИЗООТИЧНА СИТУАЦИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА
СПОНГИФОРМНАТА ЕНЦЕФАЛОПАТИЯ ПО ГОВЕДАТА (СЕГ)
В ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕС ПРЕЗ 2012Г,**

Европейска комисия, 5 септември, 2013г.

*Report on the monitoring and testing of ruminants for the presence of BSE in the
EU in 2012, Health and consumers protection, 5 September 2013*

Данните са получени от всички държави членки включително и новоприетата Хърватия. През 2012г. в 28-те държави членки са изследвани за СЕГ 4 785 112 говеда в рамките на мониторинговата програма. **Установени са само 18 положителни говеда.**

Всичките 18 случая през 2012г. са изпратени за дискриминиращ тест за определяне на класически или атипичен тип СЕГ. **11 случая са класическа форма на , 1 случай на Н тип атипична форма и 6 случая на L тип атипична форма.**

1 043 000 говеда от рисковата група (умрели, заклани по необходимост и показали клинични признаци преди клане) и 3 740 000 здрави говеда за клане са изследвани с бързи тестове. 122 говеда са изследвани в рамките на ерадикационни програми при възникнали случаи на трансмисивна спонгиформна енцефалопатия (ТСЕ) . 746 говеда са изследвани в рамките на пасивния надзор. 100% от положителните случаи са установени при активен мониторинг (рискови говеда и говеда за клане) и 0% при пасивен надзор. **Броят на положителните случаи през 2012г. намалява с 36% спрямо случаите през 2011г (28 случая).**

Не е установена СЕГ в Белгия, **България**, Чехия, Дания, Германия, Хърватска, Кипър, Литва, Латвия, Люксембург, Унгария, Малта , Холандия, Австрия, Румъния, Словения, Словакия, Финландия и Швеция.

25 държави членки изследват умрелите, закланите по необходимост и показали клинични признаци преди клане говеда над 48 месеца, а **България** и Румъния **над 24 месеца**. Същите 25 държави изследват здравите говеда за клане над 72 месеца, а **България** и Румъния- **над 30 месеца**. **България** и **Гърция** при сравнително еднакъв брой говеда (съответно **346 000** и **330 000**) са изследвали съответно **1,38%** и **0,83%** от рисковите говеда и **4,62%** и **3,60%** от здравите говеда за клане. **Независимо от по-добрите показатели на България у нас се изследват рисковите говеда над 24 месеца (в Гърция над 48 месеца), а здравите- над 30 месеца (в Гърция над 72 месеца).**

Всички 18 положителни случая за СЕГ през 2012г. са изследвани с дискриминационен тест за определяне на класическата от атипичните Н и L форми.

Броят на тестовете за СЕГ в държавите членки намалява значително през 2012г. (4,7 милиона) в сравнение с 2011г. (6,4 милиона). Това се дължи на увеличаване възрастта за изследване на тази категория говеда след 1 юли 2011г. - над 72 месеца (**без България** и Румъния).

По брой на положителните за СЕГ говеда на първо място се нарежда **Испания** с 6 случая (3 класическа и 3 атипична). С по три случая са **Ирландия** (3 класическа), **Полша** (1 класическа и 2 атипична) и **Обединеното кралство** (3 атипична). Два случая на класическа форма са установени в **Португалия** и 1 атипичен случай във **Франция**. В сравнение с 2011г. Броят на случаите в Испания намаляват с 14%, във Франция с 67%, в Италия със 100%, в Португалия с 60% и в обединеното кралство с 63%.

След установяването на СЕГ през **1987г. (422 случая)** най-много случаи са установени през **1992г.- 37 381**, след което благодарение на взетите мерки бързо намаляват- **през 2001- 2170**, 2003г. - 1 376, 2005 - 561, 2006 - 320, 2007 - 175, 2008 - 125, 2009 - 67, 2010 - 45, 2011- 28 , **2012- 18**. В сравнение с 2011г. общият брой на случаите намалява с 36%, а превалентността - с 14%.

По отношение възрастта на положителните говеда най-много такива има във възрастовата група над 155 месеца (по 2 в Португалия и Обединеното кралство, 4 в Испания, 3 в Ирландия и 1 в Полша), 2 в групата от 144 до 155 месеца, по 1 в групите от 96 - 107 месеца и 84 - 95 месеца. Две животни са от групата 72 - 83 месеца. Това, че няма заразени говеда под 6 години, което се счита за добър епизоотологичен индикатор. След 2001 г се наблюдава рязка еволюция към по-висока възраст на положителните животни. Поради това, че инкубационният период на СЕГ е от 5 до 6 години, данните от доклада на Комисията показват, че мерките за контрол са ефективни (главно поради забраната за изхранване на животни с преработени животински протеини).

(б.а.) Независимо от значителните успехи в ограничаването на СЕГ нещата се усложняват с немалкия брой атипични форми - повече от една трета (7) от общия брой (18) на случаите през 2012г. Във Франция за периода 2001 - 2012 г са установени 32 положителни случая, от които 27 са атипични (14 са L форма и 13 са H форма). Половината от 6-те случая в Испания през 2012 г са атипични, а в Обединеното кралство и трите случая. Все още не е ясно каква е способността на тези форми да заразяват говеда и хора и ако това е така какъв е механизмът на предаване на приона. Има хипотези, че тези форми възникват спонтанно и не са заразни. Испания настоява да се направят промени в законодателството за атипичните форми.

Изготвил:

Проф. д-р Бойко Ликов

11.9.2013